

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYO-KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ¹

INVESTIGATION OF THE SOCIO-CULTURAL CHARACTERISTICS OF TEACHER CANDIDATES

Taha YAZAR², İsmail KESKİN³, İsmail KINAY⁴,
Mehmet AYDIN⁵, Behçet ORAL⁶, Mesut BÜTÜN⁷

Öz

Bu araştırmanın genel amacı, öğretmen adaylarının sosyo-kültürel özelliklerinin incelenmesidir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının; yaş, cinsiyet, medeni durum, aileleriyle kalma-kalmama durumu, ailelerinin aylık geliri, ailelerinin bakmakla yükümlü olduğu birey sayısı, anne ve baba eğitim durumu, akademik, sosyal ve sportif aktivitelerle katılma düzeyi, toplumsal hizmetlere katılma düzeyi, ders çalışma biçimleri, kullandıkları müzik aleti sayısı, üye oldukları kulüp sayısı, mezun oldukları lise türü, okudukları bölümü tercih sırası, bildikleri yabancı dil sayısı ve kendi başarılarını algılama bakımından sosyal ve kültürel özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmanın evrenini 2017-2018 yılında Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp eğitim fakültesinde kayıtlı tüm öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve öğretmen adaylarının sosyo-kültürel özelliklerini içeren anket formu kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının her bir ankete verdiği cevapların yüzde ve frekansları hesaplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının kampüs içindeki akademik aktivitelerle (panel, konferans vb.) katılım düzeyinin çok düşük olduğu, büyük çoğunluğunun bireysel olarak ders çalıştığı, yaklaşık %16'sının hiç sosyal aktiviteye katılmadığı, yaklaşık % 80'inin sportif faaliyetlere hiç katılmadığı, yaklaşık % 85'inin hiçbir kulübe üye olmadığı, yaklaşık % 31'inin hiçbir yabancı dil bilmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, Demografik özellikler, sosyo-kültürel özellikler

Abstract

The general aim of this research is to examine the socio-cultural characteristics of teacher candidates. In this direction, it is aimed to determine social and cultural characteristics of teacher candidates in terms of their age, gender, marital status, staying with their families, monthly income of their families, the number of individuals whose families are obliged to look after, mother and father education status, participation in academic, social and sports activities, the level of participation in social services, form of study, the number of musical instruments they use, the number of clubs they are members of, high school type they graduate, major choice order, the number of foreign languages, perceiving own success. In this research, survey method was used. The universe of this research is composed of all teacher candidates registered in Dicle University, Ziya Gökalp Education Faculty in 2017-2018. As a data collection tool, questionnaire form developed by researchers and containing socio-cultural characteristics of teacher candidates was used. In the analysis of the data, the percentages and frequencies of the answers given by the prospective teachers to each question were used. According to the results of the research teacher candidates' level of participation of in academic activities (panel, conference, etc.) on campus is very low, the vast majority are studying individually, about 16% did not participate in any social activity, approximately 80% never attend sporting activities, about 85% are not members of any club and about 31% do not speak any foreign language

Keywords: Teacher candidate, Demographic characteristics, socio-cultural characteristics

¹ Bu çalışma Dicle Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenen ZGEF.17.015 nolu "Öğretmen Adaylarının Epistemolojik İnançlarındaki Gelişimin Modellenmesi"projesi kapsamında hazırlanmış ve bir kısmı 23-25 Mart 2018 tarihlerinde Afyon'da düzenlenen Uluslararası Bilim ve Eğitim Kongresinde (UBEK2018) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi taha.yazar@dicle.edu.tr

³ Arş. Gör., Dicle Üniversitesi ikeskin@dicle.edu.tr

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi ismailkinay84@gmail.com

⁵ Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi mehmet.aydin@dicle.edu.tr

⁶ Prof. Dr., Dicle Üniversitesi oralbehcet@dicle.edu.tr

⁷ Dr. Öğr. Üyesi, Cumhuriyet Üniversitesi mbutun@cumhuriyet.edu.tr

1. GİRİŞ

Toplum yaşamında insan ihtiyaçlarını karşılayan toplumsal kurumlar bulunmaktadır. Aile, siyaset, hukuk, ekonomi, din ve eğitim başlıca toplumsal kurumları oluşturmaktadır. Toplumsal kurumlardan biri olan eğitim birçok öğeden oluşan bir sistemi barındırmaktadır. Şişman'a (2012) göre bu öğeleri; eğitim programı, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve finans kaynaklar oluşturmaktadır. Bunların içinde öğretmen en temel öğe konumundadır. Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliğiyle doğru orantılıdır.

Genel bir ifade ile, öğretim etkinliklerini planlı ve programlı bir biçimde düzenleyerek yürüten alanında uzman olan kişilere öğretmen denir. Milli Eğitim Temel Kanununun (1973) 43. maddesine göre, "Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler" (MEB,1973). Başta eğitim fakülteleri olmak üzere öğretmen yetiştiren kurumlardaki alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi (pedagojik formasyon) ve genel kültür bilgilerine sahip olmaları gereken, hizmet öncesindeki öğrenciler genel olarak öğretmen adayı olarak nitelendirilmektedir.

Toplumun gereksinim duyduğu bütün mesleklere bireyler yetiştiren ve ulusun geleceğini şekillendiren öğretmen, toplumun en önemli görevlerinden birini yerine getirmekle yükümlüdür. Bu nedenle öğretmenlik mesleğini seçecek ve bu mesleği yapacak kişilerin mesleğin gerektirdiği görevlere uygun bireyler olması ve nitelikli bir eğitim sürecinden geçmeleri gerekmektedir (Aynal Kilimci, 2011).

1981 yılında Yükseköğretim Kurulunun kurulmasından sonra, 1982 yılında çıkarılan 2547 sayılı "Yüksek Öğretim Kanunu"yla öğretmen yetiştirme sorumluluğu, Milli Eğitim Bakanlığından alınarak üniversitelere devredilmiş ve eğitim enstitüleri, eğitim yüksekokulu adını almıştır. 1989-1990 öğretim yılında ise her düzeyde öğretmen yetiştiren okulların eğitim süresi dört yıla çıkartılmış ve eğitim fakültesi haline getirilmiştir. Yükseköğretim Kurulu, 1997 yılında gerçekleştirdiği eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma projesi çerçevesinde, tüm eğitim fakültelerinin yapılanmasına ve programlarına birlik getirmiştir. Bu modelle, çağdaş öğretmen yetiştirme modeline kavuşulmuştur. Söz konusu model, 2006 yılında programlar açısından yeniden düzenlenmiştir (Erden, 2014).

Eğitim fakültelerine giriş şekli bir çok kez değişen üniversite giriş sınavları vasıtasıyla olmaktadır. Öğretmen adaylarının seçimi için merkezi yerleştirme puanı dışında herhangi ek bir ölçüt getirilmemiştir. Bu durum yeterli puanı sağlayan herkesin öğretmen adayı olarak eğitim fakültelerine girebileceğini göstermektedir. Karlı ve Güven'e (2011) göre, öğretmen adaylarının seçiminde akademik başarının yanı sıra öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği kişisel ve sosyo- kültürel niteliklerin ölçülmesine yönelik mekanizmalar oluşturulmalı, bu kapsamda öğretmenlik programlarına girişteki seçme süreci çeşitli yönleriyle yeniden ele alınarak gözden geçirilmelidir.

Öğretmen yetiştiren kurum yöneticileri ve öğretim elemanlarının uyguladıkları eğitim programlarının yanı sıra yetiştirdikleri öğrencilerini tanımaları, onların bazı sosyal ve kültürel özelliklerini bilmeleri nitelikli öğretmen yetiştirme açısından önem arz etmektedir. Öğretmen adaylarının bazı demografik ve sosyo-kültürel özelliklerinin bilinmesi daha nitelikli öğretmen yetiştirme için gerekli önlemlerin alınmasına kaynaklık edebilir. Öğretmen yetiştirme programlarının yeniden gözden geçirilerek ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesine olanak sağlayabilir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının sosyo-kültürel özelliklerinin incelenmesinin öğretmen yetiştirme alanına katkı sağlaması beklenmektedir. Çünkü eğitim programları

düzenlenirken öğretmen adaylarının geliştirilebilir sosyo-kültürel özelliklerin dikkate alınması gerekmektedir.

Eğitim bilimleri alanyazınında öğretmen yetiştiren kurumlarda öğrenime devam eden öğretmen adayları ile ilgili olarak; “öğretmen adaylarının profilleri, kişilik özellikleri, demografik özellikleri ve sosyo-kültürel özellikleri” gibi başlıklar adı altında bazı araştırma ve yayınların yapıldığı görülmektedir. Köksalan, İter ve Görmez’in (2010) yaptığı çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının %70,1’inin genel liselerden mezun olduğu; % 90,4’ünün annesinin ev hanımı olduğu; %35,6’sının babasının memur olduğu ve baba öğrenim durumuna göre, çoğunluğunun eğitim seviyesinin orta öğretim düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Taş (2012) tarafından yapılan çalışmada sosyal bilgiler öğretmenliği adaylarının gelir düzeyi düşük ailelerden geldikleri, bu alanı alt sınıflarda tercih ettikleri, ailelerinin eğitim düzeyinin düşük olduğu, çoğunluğunun kent kökenli olduğu, ders çalışma alışkanlıklarının planlı olmadığı saptanmıştır. Kızılcıoğlu’nun (2003) yaptığı çalışmada sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adaylarının genellikle Ege, Marmara ve Akdeniz bölgelerinin genel lise çıkışlı öğrencileri oldukları, kent kökenli ailelerden geldikleri, anabilim dalını alt sınıflarda tercih ettikleri, velilerinin eğitsel profilinin düşük olduğu ve gelir düzeyi düşük meslek gruplarında çalıştıkları tespit edilmiştir. Baykara Pehlivan’ın (2008) yaptığı çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının annelerin % 52’si, babaların % 32’si ilköğretim mezunu, annelerin % 78’i ev kadını, babaların %22’si serbest meslek sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kiraz, Engin Demir, Aksu, Daloğlu ve Yıldırım (2010) tarafından Türkiye genelinde 51 eğitim fakültesinde öğrenime yeni başlayan 18, 226 öğretmen adayının eğitim görüşleri ile ilgili yapılan çalışmada öğretmenliği meslek olarak seçen kız öğrencilerin yüzdesi (%60.5), erkek öğrencilerin yüzdesinden (%39.5) daha fazladır. Katılımcıların % 60’ı genel lise; %27’si anadolu öğretmen lisesi mezunudur. Ayrıca, öğretmen adaylarının %48’inin anneleri yalnızca beş yıllık ilköğretimini tamamlamıştır. Anneler gibi babaların da %34’ü yalnızca ilköğretim mezunudur. Üniversite mezunu olan babaların yüzdesi 15 iken; üniversite mezunu olan annelerin yüzdesi yalnızca 5’tir. Çevik ve Yiğit’in (2009) yaptığı eğitim fakültesi öğrencilerinin profillerinin belirlenmesini amaçlayan çalışmada kız öğrencilerin (% 69.1), sayısı erkek öğrencilerden (%30.9) daha fazladır. Öğrencilerin % 73,5’nin anneleri, babaların ise, % 39,5’i ilköğretim mezunu olup, öğrencilerin % 49,8’i genel lise mezunudur. Çetin (2012) tarafından yapılan çalışmanın çalışma grubunu 921 kız ve 323 erkek toplam 1244 öğretmen adayı oluşturmuştur. Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü genel lise, süper lise ve anadolu lisesi, kız meslek lisesi, öğretmen lisesidir. Temizyürek’in (2008) yaptığı çalışmaya katılan 600 Türkçe öğretmen adayının üçte ikisi kız, üçte biri erkektir. Öğretmen adaylarının annelerinin yaklaşık onda dokuzu ev hanımıdır. Babalarının ise yaklaşık olarak yarısını işçi ve memurlar oluşturmaktadır. Ok ve Önkol’un (2007) yaptığı çalışmanın bulguları, öğretmen yetiştirme programlarına gelen adayların düşük gelirli, farklı okullardan gelmekle birlikte çoğunlukla Anadolu öğretmen liselerinden geldiklerini göstermektedir. Erkan, Tuğrul, Üstün, Akman, Şendoğdu, Kargı, Boz ve Güler (2002) tarafından Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerine ait profil araştırmasında öğrencilerin %92,7’ini kız öğrenciler, %7,3’ünü erkek öğrenciler oluşturmuştur. Öğrencilerin % 51,9’unun anneleri, babaların ise % 34,4’ü ilköğretim mezunu olup, % 36,5’i ortaokul-lise mezunudur. Sezer, Pınar ve Yıldırım (2010) tarafından yapılan çalışmada Coğrafya öğretmenliği öğretmen adaylarının % 55,6’sı erkek, % 44,4’ü kadındır. Öğretmen adaylarının % 55,3’ünün anneleri, babaların ise % 48,1 ilköğretim mezunu olup, öğretmen adaylarının % 73,4’ü genel lise mezunudur.

1.1.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının sosyo-kültürel özelliklerinin incelenmesidir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının; *yaş, cinsiyet, medeni durum, aileleriyle kalma-kalmama durumu, ailelerinin aylık geliri, ailelerinin bakmakla yükümlü olduğu birey sayısı, anne ve baba eğitim durumu, akademik, sosyal ve sportif aktivitelere katılma düzeyi, toplumsal hizmetlere katılma düzeyi, ders çalışma biçimleri, kullandıkları müzik aleti sayısı, üye oldukları kulüp sayısı, mezun oldukları lise türü, okudukları bölümü tercih sırası, bildikleri yabancı dil sayısı ve kendi başarılarını algılama* bakımından sosyal ve kültürel özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Tarama modelleri “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır” (Karasar, 2009:77). Bu araştırma yöntemi nesnelerin toplumların, kurumların yapısını ve olayların işleyişini tanımlamak amacıyla yapılır (Cohen, Manion ve Morrison, 2013). Bu araştırmada da öğretmen adaylarının sosyo-kültürel özelliklerinin olduğu gibi belirlenmesi amaçlandığından tarama model kullanılmıştır.

2.2.Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini 2017-2018 yılında Dicle üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde kayıtlı tüm öğretmen adayları oluşturmaktadır. Bu araştırmada evrenin tamamına ulaşılmaya çalışıldığından örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Çalışma evreninde 3119 (1260 erkek, 1856 kız) öğretmen adayı kayıtlı bulunmaktadır. Bu araştırmada 1806 öğretmen adayı yer almaktadır. Sürekli devamsız öğrencilerin bulunması, eksik doldurma ve araştırmaya katılmak istemeyen öğrencilerden dolayı evrenin tamamına ulaşılamamıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anabilim dalı ve devam ettikleri sınıflar Tablo 1’de ayrıntılı bir biçimde gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anabilim dalı ve sınıfları

	Sınıf				Toplam
	1	2	3	4	
Ortaöğretim matematik	15	15	10	11	51
İlköğretim matematik	43	45	56	45	189
Fen bilgisi öğretmenliği	43	42	47	49	181
Kimya öğretmenliği	7	9	7	4	27
Türkçe öğretmenliği	38	40	44	42	164
Edebiyat öğretmenliği	16	15	15	14	60
Coğrafya öğretmenliği	15	16	14	13	58
Tarih öğretmenliği	15	14	13	12	54
Sosyal bilgiler öğretmenliği	45	43	49	50	187
Sınıf öğretmenliği	41	36	55	41	173
Okul öncesi öğretmenliği	37	35	44	45	161

Resim öğretmenliği	41	55	44	35	175
Almanca öğretmenliği	39	40	42	66	187
İngilizce öğretmenliği	37	36	32	34	139
Toplam	432	441	472	461	1806

2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve öğretmen adaylarının sosyo-kültürel özelliklerini içeren anket formu kullanılmıştır. Anket bireylerin demografik özelliklerini, tercihlerini belirlemek için yada bir konu, durum, olay hakkında bilgi toplamak veya bireylerin görüşlerini belirlemeye yönelik çeşitli soruların biraraya getirilmesiyle oluşturulan veri toplama aracıdır (Metin, 2014: 163). Anket formu 20 sorudan oluşmaktadır. Anket formu araştırmacılar tarafından Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi'ndeki anabilim dalları ders programlarına göre tüm anabilim dallarında derse katılan ve gönüllü olan öğrencilere uygulanmıştır. Veriler 1 Aralık 2017-01 Mart 2018 tarihleri arasında toplanmıştır.

2.4. Veri Analizi

Öğretmen adaylarının her bir ankete verdiği cevapların yüzde ve frekansları hesaplanmıştır. Ayrıca yaşlarının aritmetik ortalamaları ve ranjı verilmiştir. Hesaplamalar sorulara yanıt veren öğrenci sayısı üzerinden yapılmıştır. Verilerin analizinde araştırmanın amacına uygun olarak sosyal bilimlerde kullanılan istatistik programlarından faydalanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bulguları veri toplama aracındaki maddelere göre sıralanmıştır. Öğretmen Adaylarının Anabilim Dallarına göre dağılımı Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaş ortalaması ve ranjı

Ortalama	21,97
Ranjı	17 - 42

Tablo 2 incelendiğinde yaş ortalamasının 21,97 olduğu yaş aralığının da 17-42 yaşları arasında değiştiği görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyete göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kadın	1266	70,1
Erkek	540	29,9
Toplam	1806	100,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunluğunun kadın olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının medeni duruma göre dağılımları tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının medeni duruma göre dağılımları

Medeni Durum	Frekans	Yüzde
Evli	112	6,2

Bekâr	1694	93,8
Toplam	1806	100,0

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çok büyük bir bölümünün bekâr olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının aile yanında kalma durumuna göre dağılımları tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının aile yanında kalma durumuna göre dağılımları

Ailesinin yanında kalma Durumu	Frekans	Yüzde
Ailesiyle birlikte kalanlar	1262	70,1
Ailesinden ayrı kalanlar	538	29,9
Toplam	1800	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük bölümü ailesiyle birlikte kaldığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının aile gelirine göre dağılımları tablo 6 da verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının aile gelirine göre dağılımları

Gelir Düzeyi	Frekans	Yüzde
1604 ₺ ve altı	626	42,1
1605-3000 ₺	641	43,1
3001-5000 ₺	180	12,1
5001 ₺ ve üzeri	41	2,8

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının % 80 inden fazlasının 3000 ₺ ve altında gelire sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sadece % 2.8 nin ailesinin gelirinin 5000 ₺ nin üzerinde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının ailelerinin bakmakla yükümlü olduğu birey sayısına göre dağılımı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmen adaylarının ailelerinin bakmakla yükümlü olduğu birey sayısına göre dağılımı

Birey sayısı	Frekans	Yüzde
1-5	783	45,6
6-10	874	50,9
11 ve üzeri	61	3,6
Toplam	1718	100,0

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaklaşık olarak yarısının ailesinin bakmakla yükümlü olduğu birey sayısı 6 ve üzerindedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anne eğitim durumuna göre dağılımı tablo 8 de verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anne eğitim durumuna göre dağılımı

Anne eğitim durumu	Frekans	Yüzde
Okur-yazar değil	331	18,4
Okuryazar	658	36,5
İlkokul	504	28,0
Ortaokul	155	8,6
Lise	99	5,5
Lisans	46	2,6
Lisansüstü	9	,5
Toplam	1802	100

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının anne eğitim durumunun % 50'sinden fazlasının ilkokul mezunu bile olmadığı görülmektedir. Lisansüstü mezunu annenin % 1 bile olmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının baba eğitim durumuna göre dağılımı tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının baba eğitim durumuna göre dağılımı

Baba eğitim durumu	Frekans	Yüzde
Okur-yazar değil	52	2,9
Okuryazar	289	16,0
İlkokul	525	29,1
Ortaokul	333	18,5
Lise	394	21,8
Lisans	182	10,1
Lisansüstü	29	1,6
Toplam	1804	100,0

Tablo 9 incelendiğinde okuryazar olmayan babaların yüzdesi sadece % 2,9 olduğu görülmektedir. Babaların en çok bulunduğu eğitim düzeyinin ilkokul olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kampüs içindeki akademik aktivitelere (panel, konferans vb.) katılım düzeyine göre dağılımı tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kampüs içindeki akademik aktivitelere (panel, konferans vb.) katılım düzeyine göre dağılımı

Katılım Düzeyi	Frekans	Yüzde
Hiç	672	37,3
Yılda 1-3	901	50,0
Yılda 4-6	124	6,9
Yılda 7-10	61	3,4
11 ve Üzeri	44	2,4
Toplam	1802	100,0

Tablo 10 incelendiğinde öğretmen adaylarının kampüs içindeki akademik aktivitelere (panel, konferans vb.) katılım düzeyinin çok düşük olduğu görülmektedir. % 37,3'ünün hiç katılmadığı, % 50' sinin de yılda 1-3 kez katıldığı saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ders çalışma şekline göre dağılımları tablo 11 de sunulmuştur.

Tablo 11. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ders çalışma şekline göre dağılımları

Ders çalışma şekli	Frekans	Yüzde
Bireysel	1630	91,6
Grup	111	6,2
Akran	38	2,1
Toplam	1779	100

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun bireysel olarak ders çalıştığı görülmektedir. Çok az bir kısmının akran ile çalıştığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Sosyal aktivitelere (sinema, tiyatro, gösteri vb.) katılma düzeyine göre dağılımı tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Sosyal aktivitelere (sinema, tiyatro, gösteri vb.) katılma düzeyine göre dağılımı

Katılım Düzeyi	Frekans	Yüzde
Hiç	287	15,9
Yılda 1-3	513	28,4
Yılda 4-6	422	23,4
Yılda 7-10	283	15,7
11 ve Üzeri	301	16,7
Toplam	1806	100

Tablo 12 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık %16'sının hiç sosyal aktiviteye katılmadığı görülmektedir. Yaklaşık % 16,7'sinin da yılda 11 ve üzeri aktiviteye katıldığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının toplumsal hizmetlere (kızılay, yeşilay vb.) katılma düzeyine göre dağılımları tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının toplumsal hizmetlere (kızılay, yeşilay vb.) katılma düzeyine göre dağılımları

Katılım Düzeyi	Frekans	Yüzde
Hiç	1145	63,5
Yılda 1-3	537	29,8
Yılda 4-6	79	4,4
Yılda 7-10	16	,9
11 ve Üzeri	25	1,4
Toplam	1802	100

Tablo 13 incelendiğinde öğrencilerin büyük bir bölümünün toplumsal hizmetlere hiç katılmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının okulda katıldığı sportif faaliyet sayısına göre dağılımları tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının okulda katıldığı sportif faaliyet sayısına göre dağılımları

Katılım Düzeyi	Frekans	Yüzde
Hiç	1432	80,2
Yılda 1-3	280	15,7
Yılda 4-6	47	2,6
Yılda 7-10	20	1,1
11 ve Üzeri	7	,4
Toplam	1786	100

Tablo 14 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık % 80'inin sportif faaliyetlere hiç katılmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kullandığı müzik aleti sayısına göre dağılımları sayısına göre dağılımları tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kullandığı müzik aleti sayısına göre dağılımları sayısına göre dağılımları

Kullanılan müzik aleti sayısı	Frekans	Yüzde
Hiç kullanmayan	1345	74,47
1 tane kullanan	412	22,81
2 tane kullanan	45	2,49
3 tane kullanan	4	0,22
Toplam	1806	100

Tablo 15 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun hiç bir müzik aleti kullanmadığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının üye olduğu kulüp sayısına göre dağılımları tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının üye olduğu kulüp sayısına göre dağılımları

Üyelik sayısı	Frekans	Yüzde
Hiçbir kulübe üye olmayanlar	1538	85,16
1 Kulübe üye olanlar	257	14,23
2 Kulübe üye olanlar	10	0,55
3 Kulübe üye olanlar	1	0,06
Toplam	1806	100

Tablo 16 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık % 85’inin hiçbir kulübe üye olmadığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre dağılımları tablo 17 de verilmiştir.

Tablo 17. Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre dağılımları

Lise türü	Frekans	Yüzde
Anadolu Lisesi	1422	79,0
Fen lisesi	5	,3
Sosyal Bilimler Lisesi	2	,1
İmam-hatip Lisesi	53	2,9
Mesleki- Teknik Lise	116	6,4
Anadolu öğretmen lisesi	60	3,3
Diğer	142	7,9
Toplam	1800	100,0

Tablo 17 incelendiğinde öğretmen adaylarının büyük bölümünün Anadolu Lisesi mezunu olduğu görülmektedir. Ayrıca fen ve sosyal bilimler liselerinden gelen öğrencilerin yüzdesinin çok düşük olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının okudukları bölümü tercih sırasına göre dağılımları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının okudukları bölümü tercih sırasına göre dağılımları

Tercih sırası	Frekans	Yüzde
1-5. tercih	1379	76,9
6-10. tercih	128	7,1
11-15. tercih	110	6,1
16. ve üzeri	176	9,8
Toplam	1793	100,0

Tablo 18 incelendiğinde büyük bir bölümünün okudukları bölümü ilk 5 tercihlerinde seçtikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bildikleri yabancı dil sayısına göre dağılımları Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bildikleri yabancı dil sayısına göre dağılımları

Bildiği Dil sayısı	Frekans	Yüzde
Hiç bilmeyenler	565	31,28
1 Yabancı Dil Bilenler	821	45,46
2 Yabancı Dil Bilenler	399	22,09
3 Yabancı Dil Bilenler	21	1,16
Toplam	1806	100

Tablo 19 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık % 31 inin hiçbir yabancı dil bilmediği görülmektedir. Ayrıca yarıya yakınının en az bir dil bildiği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının başarı açısından kendilerini algılama düzeylerine göre dağılımları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının başarı açısından kendilerini algılama düzeylerine göre dağılımları

Başarı Düzeyleri	Frekans	Yüzde
Sınıf Ortalamasının Üstünde	487	27,4
Sınıf Ortalamasında	1213	68,3
Sınıf Ortalamasının Altında	75	4,2
Toplam	1775	100

Tablo 20 incelendiğinde öğrencilerin çok az bir kısmının kendi başarı düzeyini sınıf ortalamasının altında algılamaktadır. Çoğunluğu ise sınıf ortalamasında algılamaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaş ortalamasının 22, yaş aralığının da 17-42 yaşları arasında değiştiği görülmektedir. Yaş aralığının 42 yaşa kadar uzaması bazı öğretmen adaylarının fakülte ve yüksekokul mezuniyetlerinden sonra ikinci üniversite eğitimi almasıyla açıklanabilir.

Öğretmen adaylarının çoğunluğunun (%70.1) kadın olduğu görülmektedir. Taş (2012), Baykara Pehlivan (2008), Kiraz ve diğerleri (2010), Çevik ve Yiğit (2009), Çetin (2012), Temizyürek (2008), Erkan ve diğerleri’nin (2002) yaptığı araştırmalarda ulaştıkları cinsiyet ile ilgili sonuçların araştırma bulgularıyla benzer nitelikte olduğu görülmektedir. Kızılçaoğlu’nun (2003) yaptığı araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaklaşık olarak (%49’u kız, %51’i erkek) eşit olduğu görülmektedir. Köksalan ve diğerleri’nin (2010) araştırmasında sınıf öğretmeni adaylarının (% 55.1) ve Sezer ve diğerleri’nin (2010) yaptığı araştırmada Coğrafya öğretmenliği öğretmen adaylarının (% 55.6)’sının erkek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma bulgusunda olduğu gibi birden çok (14 anabilim dalı ve

1806 öğretmen adayı) anabilim dalı ve katılımcının dahil olduğu, Kiraz ve diğerleri (2010) (51 eğitim fakültesi ve 18.226 öğretmen adayı) gibi araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda genel olarak eğitim fakültesine devam eden öğretmen adaylarından kadın öğretmen adaylarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının çok büyük bir bölümünün bekar olduğu anlaşılmaktadır. Erkan ve diğerleri'nin (2002) ve Çevik ve Yiğit'in (2009) yaptığı araştırmalarda öğretmenlerin hemen hemen tamamının bekar olması araştırma bulgularıyla benzerlik taşımaktadır.

Katılımcıların çoğunun ailesi ile birlikte kaldığı, büyük bölümünün alt ve orta gelirli ailelerden geldikleri anlaşılmaktadır. Erkan ve diğerleri (2002), Taş (2012), Köksalan ve diğerleri (2010), Kızılçaoğlu (2003), Baykara Pehlivan (2008), Çevik ve Yiğit (2009), Çetin (2012), Temizyürek (2008), Ok ve Önkol'un (2007) elde ettiği sonuçlar, araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Bu bulgulardan öğretmen adaylarının genel olarak alt ve orta gelirli ailelerden geldikleri sonucu çıkarılabilir.

Öğretmen adaylarının yarıya yakınının ailesinin bakmakla yükümlü olduğu birey sayısı 1-5 arasında değişirken, yaklaşık yarısının 6-10 arasında olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmen adaylarının çoğunluğunun kalabalık ailelerden geldiği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının anne eğitim durumu ile ilgili olarak yarısından fazlasının ilkökul mezunu bile olmadığı, ancak annelerin bir kısmının (% 28) ilkökul mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma bulguları doğrultusunda öğretmen adaylarının anne eğitim durumlarının oldukça düşük olduğu söylenebilir. Taş'ın (2012) yaptığı araştırmada ilkökul mezunu olan annelerin oranı % 47.5 olarak belirlenmiştir. Kiraz ve diğerleri'nde (2010) bu oran % 48.2, Baykara Pehlivan (2008) da % 49.6, Erkan ve diğerleri'nde (2002) % 51.9, Kızılçaoğlu'nda (2003) bu oran % 52.7, Ok ve Önkol'da (2007) % 53.2, Temizyürek (2008) de bu oran % 55, Sezer ve diğerleri'nde (2010) % 55.3, Çevik ve Yiğit'te (2009) ise % 73.5'tir. Alanyazında yer alan araştırmalardaki anne eğitim durumu ile ilgili bu oranlar, araştırma bulgularına göre farklılık göstermektedir.

Babaların en çok bulunduğu eğitim düzeyinin yüzde olarak en çok ilkökul (% 29,1) olduğu, bunu lise (% 21,8) ve ortaokul (% 18,5) düzeyinin takip ettiği anlaşılmaktadır. Araştırma bulguları doğrultusunda öğretmen adaylarının baba eğitim durumlarının da düşük olduğu söylenebilir. Baba eğitim durumu ile ilgili olarak yapılan araştırmalara bakıldığında Baykara Pehlivan (2008) da % 32, Ok ve Önkol'da (2007) % 33, Erkan ve diğerleri'nde (2002) % 33,8, Temizyürek'te (2008) % 34,5, Çevik ve Yiğit'te (2009) % 39,5, Taş'ın (2012) araştırmasında % 42,5, Kızılçaoğlu'nda (2003) % 47, Sezer ve diğerleri'nin (2010) yaptığı araştırmada ise % 48,1 ile babası ilkökul mezunu olanlar en büyük oranı oluşturmuşlardır. İlgili araştırmalarda baba eğitim düzeyinde oran olarak en çok ilkökul mezunlarının oluşturması araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Öte yandan Köksalan ve diğerleri'nde (2010) baba eğitim durumu ile ilgili olarak en büyük yüzdeyi % 34,3'ünün babası lise mezunu olanlar, Erkan ve diğerleri'nde (2002) ise, % 36,5'i babası ortaokul-lise mezunu olanlar oluşturmuştur.

Öğretmen adaylarının kampüs içindeki akademik aktivitelere (panel, konferans vb.) katılım düzeyinin çok düşük olduğu, % 37 yaklaşık hiç katılmadığı % 50'sinin ise ancak yılda 1-3 kez katıldığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının günümüz koşullarının gerektiği bilgileri kazanmaları için akademik bilgi ve becerilerin yanı sıra üniversitelerde yapılan panel, konferans, söyleşi gibi akademik aktivitelere de katılmaları beklenmektedir. Araştırma bulgularından öğretmen adaylarının bu tür aktivitelere katılımının yeterli olmadığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının çok büyük bir bölümünün (% 91,6) bireysel olarak ders çalıştığı ve grup çalışmalarına çok az (% 6,2) katıldıkları anlaşılmaktadır. Grup çalışmalarında ön plana çıkan yaklaşımlardan biri de işbirlikli öğrenmedir. İşbirlikli öğrenme, öğrencilerin küçük gruplar halinde çalışarak ve birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek öğrenmeyi gerçekleştirme süreci olarak tanımlanabilir (Açıkgöz, 2003). İşbirlikli öğrenmede yapılacak olan etkinliklerin belirlenmesinden sonra grup üyeleri küçük gruplar halinde örgütlenirler. Bütün grup üyeleri öğrenmelerini gerçekleştirene kadar birlikte çalışırlar. Bu gruplarda karşılıklı dayanışma duygusu bütün üyelerde üst düzeydedir (Çubukçu, 2018). Bireysel çalışmanın yanısıra kalıcı öğrenme için öğretmen adaylarının grup arkadaşları ile birlikte etkileşim ve işbirliği içinde yaparak ve yaşarak öğrenmeleri de gerekmektedir.

Öğretmen adaylarının sosyal aktivitelere (sinema, tiyatro, gösteri vb.) katılma düzeyi ile ilgili olarak % 28,4 ile yılda 1-3 kez katılanların en büyük oranı oluşturduğu, % 23,4 ile yılda 4-6 kez katılanların bunu takip ettiği, yaklaşık olarak % 16'sının ise sözü edilen aktivitelere hiç katılmadıkları anlaşılmaktadır. Erkan ve diğerleri (2002) okul öncesi öğretmen adaylarının % 48'nin boş zamanlarını müzik, konser gibi aktivitelerle değerlendirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonucun araştırma bulgularıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir. Genel olarak bu bulgulardan öğretmen adaylarının sosyal ve kültürel aktivitelere katılımlarının yeterli düzeyde olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Öğretmen adaylarının % 63,5'nin toplumsal hizmetlere (Yeşilay, kızılay vb.) hiç katılmadığı, yaklaşık olarak % 30'nun ise yılda 1-3 kez arasında katıldığı anlaşılmaktadır. Bu bulgulardan göre öğretmen adaylarının toplumsal hizmetlere katılımlarının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının yaklaşık % 80'inin sportif faaliyetlere hiç katılmadığı, % 15,7'sinin ise yılda 1-3 kez arasında katıldığı anlaşılmaktadır. Erkan ve diğerleri (2002) okul öncesi öğretmen adaylarının % 35,1'nin boş zamanlarını sportif faaliyetlerle değerlendirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının sportif faaliyetlere katılımlarının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının % 74,5'nin hiç bir müzik aleti kullanmadığı, % 22,8'nin ise ancak bir müzik aleti kullanabildiği anlaşılmaktadır. Elde edilen bu bulgulardan adayların müzik aleti kullanabilme becerilerinin yeterli düzeyde olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Öğretmen adaylarının yaklaşık % 85'inin hiçbir kulübe üye olmadığı, % 14'nün ise yalnızca bir kulübe üye olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgulara göre adayların sosyal kulüplere üyeliklerinin oldukça düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının büyük bir bölümünün (% 79) Anadolu Lisesi mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Köksalan ve diğerleri (2010), Taş (2012), Kızılcıoğlu (2003), Kiraz ve diğerleri (2010), Çevik ve Yiğit (2009), Sezer ve diğerleri (2010) ve Çetin'in (2012), elde ettiği sonuçlar araştırma bulgularıyla benzer niteliktedir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 2010'da kademeli olarak başlatılan genel liselerin Anadolu liselerine dönüştürülmesi sürecini 2013 yılında tamamladığı (Milliyet Gazetesi, 2013) da gözönünde bulundurulursa alanyazında belirtilen bu sonuçların araştırma bulgularını destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Adayların yaklaşık % 77'si okudukları bölümü 1 ile 5. tercih sıralamasında seçtikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının ilk sıralarda okudukları bölümü tercih etmeleri, öğretmenlik mesleğini bilerek ve isteyerek tercih ettikleri anlamında yorumlanabilir. Temizyürek'in (2008) ve Erkan ve diğerlerinin (2002) elde ettiği sonuçların bir anlamda araştırma bulgularıyla örtüştüğü söylenebilir. Okudukları bölümü 1 ile 5. tercih sıralamasında belirten diğer araştırma sonuçları % 35 ile Taş (2012) ve % 39 ile Kızılcıoğlu (2003) olduğu

görülmektedir. Ayrıca, Çetin'in (2012) yaptığı araştırmada okudukları bölümü 1 ile 4. tercih sıralamasında belirten öğretmen adaylarının oranı % 33.8'dir.

Öğretmen adaylarının yaklaşık % 31'nin hiçbir yabancı dili bilmediği, yarıya yakının bir yabancı dili, % 22'sinin de 2 yabancı dil bildiği anlaşılmaktadır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının bildikleri yabancı dil sayılarına göre dağılımlarının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Adayların yaklaşık % 68,3'ü kendi başarı düzeyini sınıf ortalamasında, % 27,4'nün de sınıf ortalamasının üstünde algıladıkları anlaşılmaktadır. Eldeki bulgulara göre, öğretmen adaylarının genel olarak sınıf düzeyinde göre kendilerini başarılı algıladıkları söylenebilir.

Araştırma bulguları doğrultusunda geliştirilen bazı öneriler şöyle belirtilebilir:

- Öğretmen adaylarının kampüs içindeki akademik aktivitelere (panel, konferans vb.) katılımı teşvik edilmelidir.
- Öğretim elemanları tarafından derslerde işbirlikli öğrenme başta olmak üzere grup çalışmaları yapılarak öğretmen adaylarının bu konuda deneyim kazanmalarına olanak sağlanmalıdır.
- Öğretmen adaylarına üniversitenin ve kentin imkanları dahilinde, özelde öğretmen adaylarının ve genelde tüm öğrencilerin istekleri ve ilgi alanları öğrenilerek bunlara uygun sosyal kültürel aktiviteler düzenlenmelidir.
- Öğretmen adaylarının toplumsal hizmetlere (Yeşilay, kızılay vb.) belirli etkinlikler doğrultusunda katılımları sağlanmalıdır.
- Sportif etkinlikler desteklenerek, öğretmen adaylarının katılımı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aynal Kilimci, S. (2011). Türkiye'de öğretmen olmak. Songül Aynal Kilimci (Ed.). *Türkiye'de öğretmen yetiştirme* içinde (117-133). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baykara Pehlivan, K. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4,2: 151-168.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2013). *Research methods in education*: Routledge.
- Çevik, O. ve Yiğit, S. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin profillerinin belirlenmesi – Amasya Üniversitesi Örneği-. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*. 33,1:89-106.
- Çubukçu, Z. (2018). İşbirlikli öğrenme. Behçet Oral (Ed.). *Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları* içinde (ss:615-635). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Erden, M. (2014). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erkan, S., Tuğrul B., Üstün, E., Akman, B., Şendoğdu, M., Kargı, E., Boz, M. ve Güler, T. (2002). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerine ait Türkiye profil araştırması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23:108-116.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karslı, M.D. ve Güven, (2011). Öğretmen yetiştirme politikaları. Songül Aynal Kilimci (Ed.). *Türkiye'de öğretmen yetiştirme* içinde (53-84). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kızılcıoğlu, A. (2003), "Necatibey eğitim fakültesi sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının profili", *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6, 10: 87-104.

- Kiraz, E., Engin Demir, C., Aksu, M. Daloğlu, A. ve Yıldırım, S. (2012). Öğretmen adaylarının eğitim görüşlerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. İlköğretim Online, 9 (2) :526-540. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Köksalan, B.; İltar İ. ve Görmez, E.(2010). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve lisansüstü eğitim isteklilikleri üzerine bir çalışma (Fırat, Erzinca ve İnönü üniversitesi sınıf öğretmenliği ABD örneği) *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 3:277-299.
- M.E.B. (1973). *Milli eğitim temel kanunu*. (1739 no'lu kanun).
- Metin, M. (2014). Nicel Veri Toplama Araçları. In M. Metin (Ed.), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Milliyet Gazetesi (19 Haziran 2013). "Tüm genel liseler anadolu lisesi oluyor".
- Ok, A. ve Önkol, P. (2007). Öğretmen yetiştirme programındaki öğretmen adaylarının profili. *Eğitim ve Bilim*, 32, 143:13-25.
- Sezer, A., Pınar, A. ve Yıldırım, T. (2010). Coğrafya öğretmeni adaylarının bazı profil özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 22: 43- 69.
- Şişman, M. (2012). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Taş, M.Y (2012). Demirci eğitim fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliği adaylarının profili ve sosyal bilgiler öğretmenliğini tercih etme nedenlerinin değerlendirilmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 10, 2: 64-76.
- Temizyürek, F. (2008), Türkçe öğretmen adaylarının demografik özellikleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 663-692.
- Ün Açıkgoz, K. (2003). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- www.milliyet.com.tr. Erişim tarihi: 17 Nisan 2018